NÁSILÍ JE KDYŽ…

Je běžný den běžného týdne, škola končí. Na toto odpoledne se stávám běžným dítětem – takovým, jako je můj 12letý syn. Jdu ze školy domů. Procházím kolem několika paneláků, mířím do vilkové čtvrti.

Na prvním paneláku vlevo se skví nápis z hranatých písmen (psaný jasně dětskou rukou): CIKÁNI DO PLYNU. Na druhém poněkud vypsanějším rukopisem: A ŽIDI TAKY. Na třetím spousta klikyháků a nápis: SKINS OI – jenom pro bílý!

U obchodu se rvou dva kluci (asi 10 let). „Zabiju tě, hajzle!“ křičí jeden. Druhý křičet nemůže, protože je škrcen.

V lipové aleji mlátí starý pán psa. Bije ho klackem, bůhví za jaké provinění.

Jsem dítě, takže obědvám, pak si chvíli čtu a píšu úkoly. Venku prší – zapnu tedy televizi. Indiánka, skvělé. Jeden greenhorn je právě skalpován. Mstitelé následně vypalují indiánskou vesnici a zabíjejí ženy a děti.

Přepínám na jiný program. Dvě kreslená zvířátka se přetahují o své ruce a nohy, kopou se do zadku. Opět přepínám. Film z lepší společnosti. Pán pije hnědý nápoj s ledem z broušené sklenice (jako dítě netuším, že jde o whisky, ale vím, že alkohol to bude). Pak se nakloní a vrazí facku paní, sedící proti němu (pravděpodobně manželce). Paní zachová klid, vstane a ucedí mezi zuby jediné slovo: „Hajzle!“

Opět přepínám. Zprávy. V Bosně řádí ostřelovači. Krev se rozlévá po chodníku, kamera zálibně prodlí. V záplavách zahynuli lidé – několik mrtvol. Přestřelka mezi Izraelci a Palestinci. Těla mrtvých.

Vypínám televizi. Přestalo pršet, jde se ven. Kluci se honí po ulici s pistolemi. Na mokrém asfaltu jeden uklouzne, upadne, druhý skáče kolem a zpívá: „Blbečku, blbečku…“ Pak ležícího kopne.

Je podzim, brzo se stmívá. Dvě holčičky s kočárky a panenkami se rozhlédly kolem sebe: „Půjdem domů, začnou chodit přepadníci…“ upozorňuje jedna a

tlačí kočárek k paneláku, na jehož dveřích velký plakát upozorňuje: Zamykejte, víte, kolik nás tu vykradli.

Jsem dítě, vracím se domů k večeři. Z otevřeného okna jedné vilky se rozléhá řev otce a křik dítěte. Spolužák je bit za pětku ve škole. Zítra mi hrdě předvede modřiny a bude tvrdit, že ani nepípnul.

Bydlíme v klidné, odlehlé čtvrti. Nejsou tu prodavači drog, prostitutky, zhulákaní bezdomovce. Přesto – jak z jednoho autentického odpoledne vidno – číhá násilí na každém kroku. To všechno mohl můj syn vidět. Většinu ovšem neviděl. Byl ve výtvarné škole. Byl na kurzu keramiky. Jezdil na koni. Četl si. Šel ven se psem, jezdil na skateboardu.

Nicméně neuhne pohledu na popsané domy, na rvoucí se spolužáky, na lidi týrající zvířata. I při pečlivém výběru televizních programů neuhne bojům, zraněním a smrti na obrazovce. Takový je náš svět. A byl takový vždycky – i před vynálezem televize, videa a počítačových her. Žádný ráj na zemi. Jde jen o to, jak se k násilí postavit.

Je-li dítě stále ponecháváno samo sobě a žije tedy ve světě televizních, vždy vítězících a tváře rozbíjejících hrdinu, je evidentní, s kým se ztotožnil. S věčně nepřítomnými rodiči stěží…

Jestliže tito rodiče řeší problém pětek a roztržených bund také bitím, bude ponižované dítě toužit po chvíli, kdy ono samo dokáže někomu svou převahu – bitím samozřejmě…

Jestliže dítě nepochopí, že zvíře je živý tvor, kterého něco bolí, jestliže nezjistí, že barva tváře, tvar očí nebo jiná víra nejsou prvky určující kvalitu člověka, pak z něj může vyrůst násilník….

(zkráceno) MARTINA DRIJVEROVÁ